

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3063/2021. (II. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény újabb 110. § (1) bekezdése, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzése, valamint a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kolláth Zoltán ügyvéd) eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján, melyben a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény (a továbbiakban: Vtv.) újabb 110. § (1) bekezdése, a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 14.P.20.017/2019/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás során megállapított tényállás szerint egy vadászterület tulajdonosi közösségének tagjai, mint a vadászterület összes tulajdonosának tulajdoni hányada arányában számított 1/5-ét meghaladó tulajdonosai és tulajdonosi képviselői a Vtv. és végrehajtási rendelete alapján 2018. október 31. napján kelt hirdetménnyel 2018. december 7. napjára gyűlést hívtak össze. A gyűlés napirendjén szerepelt – a gyűlés tisztségviselőinek megválasztásán túl – a regisztráció elfogadása, valamint a vadászterület határának 2037. február 28-ig való változatlan fenntartásáról, a haszonbérleti szerződés ugyanilyen időtartamot érintő meghosszabbításáról, továbbá az ezen időszakra vonatkozó üzemterv jóváhagyásáról szóló döntés a Vtv. újabb 110. § (1) bekezdése alapján. A gyűlés napirendjére tűzték ezen túlmenően a tulajdonosi képviselő mandátumának 2037. február 28-ig történő meghosszabbításáról és a működési szabályzat módosításáról szóló döntést is.
- [3] A tulajdonosi közösség meghirdetett napon megtartott gyűlésén az indítványozó is megjelent, szavazati aránya 0,32% volt. A jegyzőkönyv szerint a gyűlésen regisztrálták azokat a határozathozatalban tulajdonosként vagy képviselőként résztvevő személyeket, akik tulajdonosok, illetőleg rendelkeztek érvényes meghatalmazással, majd a gyűlés a jelenlévők 86,61%-os igen szavazati aránya mellett elfogadott 5/2018. számú határozatával elfogadta a regisztráció eredményét. Ezt követően a 6/2018. számú határozattal a jelenlévők (ugyancsak 86,61%-os igen szavazati aránnyal) megállapították, hogy a gyűlés jogszerűen került összehívásra, majd a jelenlévők (ezúttal is 86,61%-os szavazati aránnyal) elfogadták a napirendi pontokat (7/2018. számú határozat) is. A levezető elnök a jegyzőkönyv számára rögzítette, hogy erre irányuló kérdés ellenére a nemmel szavazók a meghatalmazások érvényességét, valóságtartalmát nem vitatták, részletes betekintést nem kértek sem a meghatalmazásokba, sem a földkönyvbe, sem pedig az egyéb rendelkezésre álló dokumentumokba, így konkrét kifogás a regisztráció adataira vonatkozóan nem hangzott el.
- [4] Ezt követően a tulajdonosi közösség határozati javaslatot fogalmazott meg a vadászterület határának meghatározására, fenntartására, a haszonbérleti szerződés meghosszabbítására, valamint az üzemterv jóváhagyására vonatkozóan. Az indítványozó jogi képviselője (aki a gyűlésen 0,07%-os szavazati arányt képviselve ugyancsak jelen volt) aggályát fejezte ki az üzemterv hatályosságának további 20 évre való meghosszabbítását illetően. A levezető elnök tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a vadgazdálkodási adatok, létszámbecslés, éves tervek, üzemtervek a vadászati hatóságnál, illetve a közhiteles Országos Vadgazdálkodási Adattárból megismerhetőek, áttanulmányozhatóak, és az e napirendi ponthoz tartozó információk összegyűjtésére is megfelelő időtartam állt rendelkezésre, figyelemmel a hirdetmény kifüggesztésének időpontjára. Ezt követően a gyűlés (ezúttal is 86,61%-os igen szavazattal) meghozta a 8/2018. számú határozatot, amely szerint „egyetért azzal, hogy

a vadászterület vadgazdálkodási üzemtervét 2037. február 28. napjáig meghosszabbítsák a vadászterület határának változatlan fenntartása, illetve a haszonbérleti szerződésnek a Vtv. 17. § (3) bekezdésében meghatározott határidőig, 2037. február 28-ig való meghosszabbításával, valamint ezen időszakra vonatkozó üzemterv jóváhagyásával [Vtv. 110. § (1) bekezdés].”

- [5] 1.2. Az indítványozó keresetében a 8/2018. számú határozat érvénytelenségének megállapítását kérte a Gyulai Törvényszéktől, mert az álláspontja szerint jogszabálysértő volt, ugyanis megítélése szerint a földtulajdonosi gyűlésen nem lehetett volna érvényes határozatot hozni. Egyebek között azt sérelmezte, hogy a hirdetményhez nem volt mellékelve a vadgazdálkodási üzemterv, és az a gyűlésen sem állt rendelkezésre. Álláspontja szerint a hirdetmény a határozathozatal módjára nézve érthetetlen, ellentmondásos és megtévesztő. Rámutatott arra, hogy a Vtv.-ben két 110. § is szerepel, ezért kérte, hogy a bíróság kezdeményezze az Alkotmánybíróság eljárását, továbbá kiemelte, hogy a Vtv. újabb 110. §-a „a földtulajdonosi közösség tulajdonában álló” földterületről rendelkezik, miközben a földtulajdonosi közösség nem rendelkezhet földtulajdonnal (csak a közösség egyes tagjai). Az indítványozó keresetében vitatta az üzemterv egyes vadakra vonatkozó megállapításait, valamint a haszonbérleti szerződés meghosszabbítását is, tekintettel arra, hogy a haszonbérleti díj túlzottan alacsony, és nem szolgálja a földtulajdonosok érdekeit. Az indítványozó végezetül a regisztráció során a szavazati arányok számítását is kifogásolta.
- [6] A Gyulai Törvényszék 14.P.20.017/2019/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. A bíróság álláspontja szerint a Vtv.-ben valóban két 110. § szerepel, és az utóbb elfogadott 110. § (1) bekezdése formálisan valóban a „földtulajdonosi közösség tulajdonában álló” földterületekről rendelkezik, azonban ez a jogalkotási hiba a jelen esetben nem teszi értelmezhetetlenné a jogalkalmazó számára az adott normát. Ennek indoka a bíróság szerint egyrészt az, hogy a két 110. § tartalmilag teljesen eltérő, egymással össze nem függő kérdést szabályoz, másrészt pedig a jogalkalmazó számára a Vtv. egyéb rendelkezéseivel összhangban értelmezve teljesen egyértelmű, hogy nem a földtulajdonosi közösség, hanem a földtulajdonosi közösség tagjainak tulajdonában álló földterületeket kell ebben az esetben is figyelembe venni, már csak azért is, mert a földtulajdonosi közösség tulajdonában egyáltalán nem lehetnek földterületek. Mindezen szempontokra figyelemmel a bíróság nem látta indokát, hogy az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezze.
- [7] A Gyulai Törvényszék ítéletében a fentiekben túl arra a következtetésre jutott, hogy mivel a földtulajdonosi közösség a 6/2018. számú határozatban megállapították az ülés összehívásának jogszerűségét, azt pedig az indítványozó nem támadta meg, ezért a gyűlés összehívásának szabályszerűtlenségére nem hivatkozhat. A bíróság az üzemterv hozzáférhetőségével, a haszonbérleti szerződés meghosszabbításával, és a szavazati arányokkal kapcsolatos indítványozói érvelést sem találta megalapozottnak.
- [8] 1.3. Az ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a 8/2018. számú határozat hatályon kívül helyezése érdekében. Az indítványozó fellebbezésében változatlanul kérte az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését, és nem értett egyet az elsőfokú bíróság törvényértelmezésével, valamint az üzemtervre és a haszonbérleti szerződésre vonatkozó megállapításaival sem.
- [9] A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is helytálló. A Szegedi Ítéltábla ítéletének indokolásában kiemelte, hogy az Abtv. 25. §-a, illetőleg 32. §-a szerinti bírói kezdeményezésnek akkor van helye, ha a bíróban az a meggyőződés alakul ki, hogy az alkalmazandó jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenes vagy nemzetközi szerződésbe ütközik, mely történhet ugyan a fél kérelmére is, azonban ha a bíróság nem osztja a fél kérelmében foglaltakat, akkor azt elutasíthatja. Jelen esetben az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, részletesen megindokolva, hogy miért nem tartja a rendelkezést alaptörvény-ellenesnek, mely érvekkel a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett. A Szegedi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban a kérdésben, hogy a tulajdonosi közösség gyűlésének összehívása, a döntésben résztvevők szavazati joga és annak aránya a 6/2018. számú határozat megtámadása nélkül a perben nem volt vitatható, a keresettel támadott határozat pedig nem ütközik a Vtv. rendelkezéseibe. A Szegedi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság vadgazdálkodási üzemtervvel és haszonbérleti szerződéssel kapcsolatos megállapításaival is.
- [10] 1.4. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyet a Kúria Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzésével visszautasított. A Kúria álláspontja szerint a vadászterülettel érintett

föld tulajdonosainak közössége határozatának felülvizsgálata iránti per a vadászati jogok gyakorlásával, hasznosításával összefüggésben a földtulajdonosok vagyoni viszonyait érinti, vagyoni jogi perben azonban nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. Ilyen esetekben a Kúria a felülvizsgálatot kivételesen engedélyezheti, mely azonban minden esetben a fél előzetesen előterjesztett kérelmének alapul, e vonatkozásban hiánypótlás elrendelésének nincs helye. A Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzésében azt állapította meg, hogy az indítványozó a felülvizsgálati kérelméhez nem csatolt a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, és az engedélyezés feltételeit alátámasztó indokokra a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott.

- [11] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 26. § (1) bekezdése, illetőleg 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben egyaránt kérte a Vtv. újabb 110. § (1) bekezdése, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítélete és a Gyulai Törvényszék 14.P.20.017/2019/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is.
- [12] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti indítvány szerint a Vtv. újabb 110. § (1) bekezdése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság elvével. Ennek indoka az indítványozó szerint az, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés értelmében a vadászterület határának 2037. február 28. napjáig történő változatlan fenntartását, és ezen vadászterület vonatkozásában a haszonbérleti szerződés ugyanezen határidőig való meghosszabbítását, valamint az ezen időszakra vonatkozó üzemterv jóváhagyását a földtulajdonosi közösség „a földtulajdonosi közösség tulajdonában álló összes földterület – ideértve a medret is – tulajdoni hányada arányában számított szavazattöbbséggel hozott döntése alapján” kérelmezheti, miközben a földtulajdonosi közösség tulajdonában nem állnak földterületek. Mindez az alkotmányjogi panasz szerint azt jelenti, hogy nem teljesül a jogbiztonság elvének azon követelménye, mely szerint a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.
- [13] 2.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz szerint a Gyulai Törvényszék és a Szegedi Ítéltábla ítéletei ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező bírósághoz fordulás jogával, ugyanis sem a Gyulai Törvényszék, sem a Szegedi Ítéltábla nem indokolta meg részletesen, hogy miért nem kezdeményezte az indítványozó kifejezett kérelme ellenére az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó [formailag az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszként megjelölve, tartalmilag azonban egyértelműen megállapítható módon az Abtv. 27. § szerinti panaszként] az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmét is állítja a Kúria végzésével összefüggésben, ugyanis azáltal, hogy a Kúria úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás vagyoni jogi jellegű, elzárta az indítványozót a jogorvoslathoz való jogának gyakorlásától. Az indítvány szerint a Kúria sem azt nem vette figyelembe, hogy az első- és másodfokú bíróság megállapította az ügyben a hatáskörét, sem pedig arra nem volt tekintettel, hogy az ügy tárgya a Kúria megítélésével szemben valójában egy földtulajdonosi gyűlésen hozott határozat érvényességének kérdése (és nem pedig vagyoni jogi kérdés) volt.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [15] 3.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy a Kúria Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelmet azért utasította vissza, mert az indítványozó a felülvizsgálati kérelméhez nem csatolt a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, az engedélyezés feltételeit alátámasztó iratokra pedig a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzése az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Ez ugyanakkor egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából az alapügy érdemében hozott döntésnek a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítélete tekinthető {hasonlóan például: 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [16] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője a Szegedi Ítéltábla ítéletét 2020. február 26. napján, a Kúria végzését pedig 2020. augusztus 3. napján vette át,

az alkotmányjogi panasz pedig 2020. október 1. napján került elektronikusan benyújtásra. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz a Kúria végzésével szemben határidőben került előterjesztésre.

- [17] Tekintettel arra, hogy a Kúria Pfv.VII.20.523/2020/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelmet nem mérlegelési jogkörében eljárva, hanem azért utasította vissza, mert az indítványozó jogi képviselője nem csatolt a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, és az engedélyezés feltételeit alátámasztó indokokra a felülvizsgálati kérelemben sem hivatkozott, ezért az Alkotmánybíróságnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából külön kellett vizsgálnia a Szegedi Ítéltábla ítéletével összefüggésben az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartását. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a Szegedi Ítéltábla ítéletével szemben elkésletnek minősül, és az Abtv. 30. § (4) bekezdésére tekintettel az alkotmányjogi panasz benyújtásakor már igazolási kérelem előterjesztésének sem volt helye. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az indítványozónak a Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.523/2019/7. számú ítéletével (és a Gyulai Törvényszék 14.P.20.017/2019/11. számú ítéletével) kapcsolatos érveit jelen eljárásában nem vizsgálhatta.
- [18] 3.2. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, illetőleg 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.
- [19] 4. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány a határozott kérelem követelményének a XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben eleget tesz.
- [20] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteyle, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok, mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslatihoz való jog védelmi körén {legutóbb ugyanígy: 3162/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz a Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzése a XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteylet nem veti fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg. Az Alkotmánybíróság azt is megjegyzi, hogy következetes gyakorlata szerint annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálhatóságának feltételei fennállnak-e vagy sem, egyébként sem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálja felül {3397/2020. (X. 29.) AB végzés, Indokolás [15]}. E körben is vizsgálhatja azonban az Alkotmánybíróság, hogy a Kúria a döntését az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti eljárási garanciáknak megfelelően hozta-e meg, így például azt megfelelően megindokolta-e {lásd például: 2078/2020. (III. 18.) AB végzés, különösen Indokolás [15]}.
- [22] 5. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszszöveget vizsgálta meg. A Vtv. újabb 110. § (1) bekezdését a Gyulai Törvényszék (elsőfokú bíróság) és a Szegedi Ítéltábla (másodfokú bíróság) alkalmazta, a Vtv. támadott rendelkezésének alkalmazására a Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzésének meghozatala során már (a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatának hiányában) nem került sor. Az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát a támadott jogszabályi rendelkezést az eljárás során utolsóként alkalmazó Szegedi Ítéltábla ítéletéhez képest elkésletten terjesztette elő, ekként az Alkotmánybíróság az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt jelen eljárásában nem vizsgálhatta {hasonlóan: 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[23] 6. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *d)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2021. február 2.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1703/2020.

